

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Protizidovska zmaga na Dunaji.

Velik krik je v Izraelu in zakaj? V pone-deljek zadel je na Dunaji izvoljeni rod izraelski hud poraz. Kristijanski elementi so se bili zjedini-li in dosegli pri občinskih volitvah v mestni zastop v tretjem razredu precejšnje uspehe. Izvoljenih je bilo 11 protisemitov in le 6 liberalcev oziroma demo-kratov. V 6 okrajih so zmagali protisemiti z veliko večino, le v dveh so propali, pa častno, kajti dobili so lepo število glasov. Liberalci zgubili so dva, demokrati, ki so pa ravno tako podpirali židovsko politiko, pa 7 sedežev. Povsod je bila volilna borba huda, prišlo je volit 70% volilcev, kar se le redko kdaj prigodi. Židje so bili napeli vse sile, da zma-gajo, denarja neso štedili, pa vse ni nič pomagalo. Upati se sme, da tudi v drugem razredu dosežejo protisemiti znatnejših uspehov. Židje so strašno po-trti. Židovski listi kriče, da je zmagala reakcija, da preti Dunaju propad. Ves razvoj se bode ustavil in pogreznili se bodemo nazaj v srednji vek. Ži-dovska stranka ima sicer še vedno večino v mest-nem zboru, a vendar vse kaže, da se bliža konec židovskemu gospodstvu.

Ta zmaga je velike važnosti. Dunaj se je bil že precej požidil. Dobil je bil že jako orijental-ski obraz. Po mnogih ulicah si srečeval že samo ori-jentalne obraze, bil je na najboljem potu, postati novodobni Jeruzalem. Taka osoda je pretila pre-stolnici jedne najstarejih kristijanskih držav.

Židje so se bili znali okoristiti raznih svo-bodščin, ki so se bile dale narodom avstrijskim. Posebno jim je bila lepa pomoč časnikaarstvo. Vsi večji listi naše države so že v rokah židovskih, ki tako delajo javno mnenje po želji obrezancev.

Kako so postopali Židje s kristijani na Du-naji, o tem ne bomo danes govorili, to je dovolj že razsvetlilo drugo pero v listu našem. Lahko re-čemo, da je baš židovska brezozirnost in trdosrčnost zakrivila, da se je začelo gibanje proti židovstvu, in sicer najhujše na Dunaji. Sprva je židovski rod to gibanje smešil, a kmalu se ga je začel bati. Ker je pa bil vodja temu gibanju poslanec Schönerer, začeli so boj proti njemu in ga res nazadnje mo-ralično vsaj za nekaj časa uničili. Nadejali so se, da bodo z njim uničili tudi protizidovsko gibanje samo. Pa prišlo je drugače. Baš obsodba protise-

mitskega vodje je to gibanje še povekšala. Ves kristijanski Dunaj se je pripravil na boj zoper svoje zatiralce. Posrečilo se je na Dunaji osnovati velik protizidovsk list in dati mu trdno podlago, da ga ne morejo spodbiti, kakor so nekdaj „Tribüne“.

S predvčerajšnjo zmago pa boj še ni končan, temveč se bode še nadaljeval z večjo energijo, da se jedna postanka za drugo izvije židom iz rok. V mestnem zboru protizidovski zastopniki nemajo večine, a vendar bodo z energičnim delovanjem marsikaj dosegli. Jeden najprvih Dunajskih listov se že boji, da se bode liberalna večina v mestnem zboru že sedaj zgubila; ker mnogi njeni pristaši neso dovolj odločni. Mogoče je tudi, ko bode mar-sikak liberalni zastopnik židom obrnil hrbet, videč protizidovstva uspehe.

Pa če tudi še letos obdrže celo leto liberalci večino, je pa utegnejo zgubiti bodoče leto pri novih dopolnilnih volitvah. Močno bode ta zmaga uplivala na vso državo. Borba proti židovstvu začela se bode povsod in nadaljevala tako dolgo, da se zadosti omeji židovski upliv.

Mi avstrijski Slovani se še zaradi nečega dru-zega ozira veselimo predvčerajšnje zmage. Židje so vedno hujskali jedno avstrijsko narodnost proti drugi, da se ne sporazumijo in vzajemno ne začno boja proti skupnemu sovražniku. To je tudi jako oviralo, da se ni doseglo sporazumljenje mej na-rodnostim. Ko bode židovski upliv pomanjšan, se tudi to sporazumljenje lažje doseže, to temprej, ker bodo nemški antisemiti tudi še spoznali, da borbo, ki so jo začeli, morejo uspešno izvajevati le, če jim bodo pomagali tudi Slovani.

Beneški Slovenci in cerkev.

Z Beneškega 14. marca [Izv. dopis.]

Po smrti zadnjega župnika, č. g. M. Mučiča, bi ljudstvo rado Šentpetersko župnijo razkosalo na dve ali tri župnije. Res potreba bi je bilo razko-sati, ker je prevelika; nad polovico vsega našega Šen-tpeterskega okraja spada pod njo; župljanov vseh je okoli devet tisoč, razdeljenih v šestnajst ali sedem-najst večjih in manjših kaplanij, katere pa nemajo vsaka svojega kaplana. Bolj oddaljenim je dosti-krat preveč težavno hoditi po svojih opravkih k župniku. N. pr. kaj ima storiti kak Matajurec, Černovaršan, Tarčmunjan i dr., ako se zgodi, da

mora k njemu po zimi, kadar burja in sneg mete, da ni moči izpod strehe? K župniku se mora hoditi na-znanjat mrliče in prosit dovoljenja za pogreb; k njemu zapisavat v krstne knjige novorojence; k njemu morajo poročenci za poroko: in vse to seveda ni vedno lahko, pač pa v nekaterih slučajih celo ne-mogoče. Zato bi se veče in oddaljene kaplanije, Tarčmunška, Landarska in Ronška rade odtrgale od Šentpetra, ter same župnije postale, za kar se ravno sedaj potegujejo. A Videmski nadškof in Čedadski kapitol, pod katerega pokroviteljstvom je Šentpe-terska župnija, nečeta o tem slišati, dasiravno je ljudstvo pripravljeno vse storiti, kar bi cerkvena ob-last zahtevala za nove fare; in da bi tem namenom pot preprečila, sta še te dni nov konkurs na iz-praznjenje Šentpeterske župnije razglasila. Na ta konkurz se pa menda nobeden naših duhovnikov ne oglasi, ker župnija je težavna, beneficij primeroma medel, sitnostij ne malo. Vsekako vederemo — bodemo videli. Samo Bog nam daj takega župnika, da bi si k srcu vzel zanemarljeno in pešajočo slovenščino in slovenske interese sploh. Saj od posvetne oblasti si ne moremo pričakovati družega, nego zatiranje svoje narodnosti, vedno novih davkov, slabih izgle-dov brez nobenega dobrega. Sploh tudi cerkvena oblast ne ustreza prav Slovincem in bi rada videla, ko bi se poitalijančili; v nekatere kraje bolj na zahod, kjer slovenščina čedalje bolj zamira, pošilja že laške duhovnike, ali pa slovenskim zaukazuje laški pridigovati.

Tudi v Vidnu, v nadškofijski kuriji ali kance-liji, kakor jej menda pri Vas pravite, bi morali imeti Slovenci svojega zastopnika, in tako bi ne bilo treba iskati tolmačev vsak drugi dan v mestu ali v semenišči (kjer je okoli 24 gimnazijcev in bogo-slovcev slovenskih) ter Slovenci bi si mogli bolje in uspešneje zagovarjati svoje pravice. Sicer se pa pri cerkvenem oblastvu še ni godilo, kar se je pri po-svetni, katera je hotela nekega preprostega Slo-venca v ječo zapreti samo zaradi tega, ker ni znal italijanščine. Državni uradniki pa neso umeli njegove slovenščine! Pravo za pravo duhovna ob-last bi ne nasprotovala naši narodnosti, ko bi je ne spravljalo v zadrego pomanjkanje slovenskih duhov-nikov; saj sedanji naš nadškof se je celo pred Le-vom XIII. v Rimu ponašal, da ima v svoji nadško-fiji 36 tisoč Slovencev, kar je prijetno iznenadilo in

LISTEK

Pretepin.

(Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Iv. Gornik.)

IX.

(Dalje.)

— O glupi človek! O topoumnež! Pogledjte me vender, ali nesem odkritosrčna z vami, ali mi ne vidite v srce?

— No, dobro... dà; verujem vam, nada-ljeval je z nasmehom Kister, videč s kako trdovrat-nostjo je lovila njegov pogled: — no, povejte mi, kaj vas je prisililo, da ste naznačili Lučkovu se-stanek?

— Kaj? sama ne vem. Hotel je z manoj go-voriti na samem. Zdelo se mi je, da ni imel ves čas prilike izreči se. Zdaj se je izrekel! Poslušajte! on je morda nenavaden človek, a je — neumen, res... Ne more — dveh besed izreči. Popolnoma neveden je. Sicer pa ga nečem krivo soditi... morda si je mislil, da sem veterana, brezumna de-vojka. Govorila namreč nesem še skoro nikoli z

njim... Vzbujal je mojo radovednost, in domiš-ljevala sem si, da je človek, kateri je vreden biti Vaš prijatelj...

— Ne govorite, prosim vas, o njem kot o mojem prijatelji, segel ji je Kister v besedo.

— Ne! ne, nečem se spreti z vami.

— O moj Bog, radi vas pripravljen sem žrt-vovati ne samo prijatelja, temveč tudi... Mej manoj in g. Lučkovim je vse končano! pristavil je Kister.

Maša pogledala ga je trdo v obraz.

— No, Bog z njim! rekla je. — Ne govo-riva o njem. Izučila sem se. Sama sem kriva. V teku nekih mesecev videla sem skoro vsak dan človeka dobrega, umnega, veselega, ljubeznivega, kateri... — Maša bila je v zadregi in obstala je: kateri je bil, kakor se kaže, meni tudi... neko-liko... naklonjen... in jaz neumnica, — nada-ljevala je hitro: — cenila sem njega... ne, ne, nesem ga cenila, a...

Povesila je glavo, v zadregi obmolnila.

Kisterju postalo je strašno. — Ni mogoče! trdil je samemu sebi.

— Marija Sergějevna! dejal je konečno.

Maša je dvignila glavo in uprla vanj oči, težke od neprelitih solz.

— Ali ne uganete, o kom govorim? rekla je. Jedva diha je ponudil ji je Kister roko. Maša zgrabila jo je takoj ognjeno.

— Vi ste moj prijatelj, kakor poprej, ali ni res?... Kaj da ne odgovorite?

— Prijatelj vaš sem, to veste, dejal je.

— In ne obsojate me? Ali ste mi odpustili?... Kaj me razumete? Ne posmehujete se devojki, katera je sinoči naznačila nekomu sestanek, danes pa že govori z drugim, kakor govorim jaz z vami... Kaj ne da, vi se mi ne posmehujete... Obraz Mašin je rdel; z obema rokama držala se je roke Kisterjeve...

— Posmehovati se vam, odgovoril je Kister: — in... jaz... da jaz vas ljubim... zaljubljen sem v vas, vskliknil je.

Maša zakrila si je obraz.

— Kaj ne, da ne veste dolgo, Marija Sergě-jevna, da vas ljubim?

(Dalje prih.)

razveselilo sv. Očeta. A duhovnikov slovenskih je malo in to iz razlogov, katere je že izvrstna Goriška Soča nedavno v dopisu z Beneškega navedla. In kadar ni duhovnikov, kurija seveda mora delati, kakor more. Slovenskih duhovnikov v službi je sedaj okoli 40, če se ne motim (šematizma nemam ravno pri roci), kar je premalo. Ko bi bilo ljudstvo bolj kompaktno, bi se moglo še lahko izhajati, a naše vasi so male in razkropljene narazen po goricah in dolinah, in to je težava. — Prihodnjič, ako bo mogoče, Vam vsaj na debelo opišem Beneško Slovenijo, da bode mogel potem lažje in jasneje o marsičem govoriti, in tako ustrezem tudi čestitim bralcem, ki malo ali celo nič ne znajo, kako in kaj je z nami v lepej — pa tudi revnej in nesrečnej Italiji.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 15. febr. 1889.

Povedati moram najprvo, da je Ghon koj v začetku polemike svoje proti g. posl. dr. Ferjančiču nekaj izustil, kar mu seveda nikdo ne veruje, nikdo verovati ne more, kar je pa tudi v popolnem logičnem protismislu z vsem njegovim daljšim govorom, ali bolje preprostim psovanjem. Rekel je namreč to ljubi gospod, da on ni nikakor nasprotnik poučevanju slovenščine, da želi celo, da se uči v njegovi domovini učeča se mladež jezik slovenski. Poslanci naši potegujejo se uprav za to, da bi se v nižjekoroških šolah poučevala dostojno slovenščina in uprav to prizadevanje poslancev naših greni mu življenje in zaletuje se v dr. Ferjančiča uprav zaradi tega, ker je odkril v zbornici delovanje zagriženosti a-là Ghon v slovenski Koroški glede narodnega šolstva. Dobro ve ta naš prijatelj, da zahtevajo Slovenci drugotni učnega slovenskega jezika v slovenskih krajih koroških zaradi tega, da se ohrane bratje narodu, da ne pogine v nenasilnem nemškem žrelu. Ve on tudi dobro, da se sveta ta zadeva ne popusti prej, da se doseže potrebno, ali delovanje dotično sploh kako onemogoči. No, to drugo ni tako lahko, sigurno pak prvo. Boji se tudi Ghon kakega uspešnega delovanja Slovencev v koroški. Doma, v deželi sami komanduje mej svojimi pristaji, da ubogi Slovenci niti dihati ne more, tu v državnem zboru pak divja in razbija v ljutem srdi do g. poslancev slovenskih. Vse to, pravi slikani Ghon, kar je navel g. p. dr. Ferjančič, je le obrekovanje. Vse laži, vse brez podlage, brez dokazov in še pristavi, da se pokaže posebno elegantnega, da vse, kar je našel g. dr. Ferjančič v svojem govoru o krivičnem ravnanju z našimi brati, vse to le označa „denuncijsko“ uprav policijsko gospodo državnega pravdnika Postojinskega. Čitajmo govor g. p. dr. Ferjančiča po sten. zap. Istino za istino našteva vse dokazano posebe, a vse to pripoveduje z živimi sicer, a spodobnimi besedami. To Ghonu lahko svetujemo, da naj se uči spodobnosti pri poslancih naših.

Kaj naj Ghon stori proti dr. Ferjančiču? Kako odvažiti tožbe tega o zatiranju Slovencev na Koroškem? Fakt Ghon ne more porabiti, vsaj jih nema, vsaj jih imeti ne more, ker je vse to istina, kar je navel g. dr. Ferjančič v svojem govoru. Zavija torej po svoje nekatere posameznosti, pripoveduje, kako so Slovenci koroški zadovoljni s sedanji okoliščinami, a tu mu zopet šine v glavo misel o skrbi Slovencev za koroške svoje brate — strese se in ploha nesramnih besed ulije se po dvorani. Tu pravi, da je g. dr. Ferjančič, kateremu izpusti titul gospod kakor tudi doktor v gnjevu svojem, govoril le sumničenja in je vse le izrodek (!) njegove zelo bolehave in razburjene domišljije slovenske! V kak nam je, prosim Vas, to dokaz? Ghon prizna pač s tem, da sam ve predobro, da je vse to živa istina kar je našel g. dr. Ferjančič. Inače bi ne psoval, ne klatil okolo sebe s takimi izrazi, temveč dokazal nasprotnost mirno s tehtnimi istinami. Potem je omenjal to naš ljubi prijatelj, varuh koroških Slovencev, kakor sam pravi, o že preveč znanih protestih proti peticiji g. dr. Poklukarja in drugov do naučnega ministerstva glede odprave nepostavnih sedanjih razmer šolskih v Koroški. O tem je pač škoda vsake besede, saj smo čitali te proteste lansko leto v židovsko liberalnih časnikih in vemo, kaka jim je vrednost, in kako so se porodili. Trditvam Ghonovim, da so Slovenci koroški po vsem zadovoljni z današnjimi razmerami, zadovoljni zlasti z ondotno šolsko upravo, mu pač ni treba odgovarjati. Vsaj so Nemci in nemčurji kranjski trdili pred leti isto o

kranjskih. Prav pametno je pa slavni Ghon še to povedal. On pravi: na Kranjskem odpravila se je popolnoma nemščina, odpravil živelj nemški in ker sedaj na Kranjskem ni več tal agitovanju proti Nemcem, iščejo si ondotni Slovenci primernih tal na Koroškem, da bi tam hujskali. Potem nam pa Ghon še razlaga pojem liberalizma. Liberalen, pravi on, je tist, kdor ima značaj pošten, očitoven in bogaboječ, kdor daje vsakemu človeku pravo. To so ljudje krepotni, kaj in kako spolnujo svoja načela, kako puste Slovencev koroškim najsvetejšje pravice. Tako se je obnesel v seji 13. t. m. poslanec Gohn.

Omeniti pak moramo vsekako še drugega gospoda, ki je isto tako velik prijatelj Slovencev in itak napal netaktno g. dr. Ferjančiča. Očital mu je namreč, da je državni pravdnik. Potem razlaga, s kakim uplivom tak mož, imajoč tako službo, lahko deluje in agituje. Vsemu temu odgovoril je še v isti seji takoj g. dr. Ferjančič sam rekoč: „Ko sem govoril lansko leto kot poslanec o justičnih razmerah v naši deželi, zljubilo se je nasprotni strani, da mi je očitala moj poklic. Isto ponovil je letos g. posl. dr. Menger.

Rekel sem že takrat in rečem še danes, da nam s takim očitanjem ne bode te sape zaprli (Dobro! dobro! na desni). Taka očitanja spodobna so pa najmanj za stranko, v kateri so sodelovali namestniki, deželni predsedniki in dvorni namestniki. No, v kratkem oglasi se g. posl. kanonik Kljun in bode razpravljal posebno plametečo stvar, katere s posebnih razlogov ne morem še navesti! Da bode takrat rabuka prava, o tem smo sigurni in da se bode nasprotnikom dobro povedalo, tudi vemo.

V današnji seji je stavil zanimiv predlog posl. Siegmund. Govoril je namreč o gospodarstvenem propadu v Avstriji, o bedi mej delavci in tudi obrtniki. Država zahteva od podložnikov take velikanske davke, naj tudi skrbi, da bodo ljudje kaj zaslužili. Država naj bi stavila velika javna poslopja, kder bi si ljudje služili kruh. Potem predlaga, da se odpravita narodna ministra in uredi ministerstvo javnih posel, kakor so po nekaterih družih državah.

Govoril je tudi danes g. posl. Hren in sicer o kranjskih cestah. Naglašal je zlasti potrebo urejenja ceste iz Novega Mesta v Karlovec in Zagreb, potem iz Novega Mesta v Ljubljano.

Govornik upa, da bode vlada priložila še potrebno svoto, da se prepotrebna stvar uredi.

O isti zadevi govoril je g. posl. vitez Tonkli in sicer o cestah goriških, ki so itak v žalostnem stanju. (Govor po stn. zap.)

Na Dunaji 16. marca.

Danes dobili smo 3 važne vladne predložbe in sicer: „postava o kaznovanju objavljenja in priporočevanja prepovedanih srečk, loterij in dolžnih zapisov z nagradami“; potem „postava o dolžnih zapisih z nagradami“ in „postava o spremembi uroka, ko se uvrsti Trst in Reka obtemu avstr. ogr. carinskemu okrogu.“

Prva predložena postava glasi se:

S privoljenjem obeh zbornic državnih velim to le:

§ 1. Kdor v tiskovinah ali pa javno na kak drug način prepovedane srečke ali loterije, potem dolžne zapise z nagradami, ki se ne smejo pečavati v krajih, kjer velja ta postava, objavlja, priporoča ali v določevanje kurza notuje, potem kdor objavlja žrebne spise prepovedanih loterij, zagreši se hudo dohodnega prestopka in se kaznuje z denarjem v znesku do 300 gld.

§ 2. Ta postava dobi moč z dnem objavljenja.

§ 3. Izvršbo te postave izročam Svojemu finančnemu ministru. S to postavo odstrani se neprijeten pomankljaj v dosedanjih naših dogodkinih določbah. Znano je, da so pri nas prepovedane marsikateri ptuje loterije; kdor se je s kaj takim bavil, bil je v nevarnosti, da ga kaznujejo. Po vseh večjih listih pak smo vsak dan čitali oznanila in priporočila raznih in tudi uprav teh prepovedanih ptujih loterij. Da so taka priporočila marsikoga ujela in zvalila, je pač umevno. Z navedeno novo postavo dopolni se vsa zadeva.

Druga predložena postava glasi se:

§ 1. Dolžni zapisi z nagradami, v katerih se obljubi vsem upnikom, ali le nekaterim zraven plače zapisane svote, še nagrada in sicer tako, da se določijo dolžni zapisi in svote dotičnih nagrad kakor si bodi po slučaju, smejo se le vsled posebne postave in le v korist državi izdavat.

§ 2. Pogodbe, ki se tičejo dolžnih zapisov z nagradami ali začasnih listov, ki se izdajajo razven krajev, kjer velja ta postava, so neveljavne.

§ 3. Določbe § 2. ne veljajo za one dopise z nagradami, po ptujih državah ali izdane z garancijo takih držav, s katerimi se je tržilo v krajih, kjer velja ta postava pred 1. marcem l. 1889., če so se namreč kolekovali vrednostni papirji po določilih § 5.

§ 4. Določila § 2. ne veljajo za ogerske dolžne zapise z nagradami. Za druge dolžne zapise z nagradami, ki so se izdali na Ogorskem pred 1. marcem 1889., ne veljajo določila § 2., če so se kolekovali vrednostni dotični papirji po določbah § 5.

§ 5. Dolžni zapisi, ki se pripuste po §§ 3 in 4. v kolekovanje, uložiti se morajo v 30 dnevih po objavljenju te postave v uradu, ki se še naznani po ukazu.

Zamuda tega obroka more spregledati finančni minister, zaradi posebnih razlogov.

Za kolekovanje v § 3. navedenih dolžnih zapisov določi se kolekovina po nominalni ceni posameznih dolžnih zapisov in po cenilniku III., vendar ne manj, ko 25 kr.

Kolekovanje dolžnih zapisov v § 4. navedenih je brezplačno.

§ 6. Kdor ima ali hrani dolžni zapis, ki je prepovedan po § 1.; — potem, kdor dolžni zapis iste baže, ali dolžni zapis, ki je po § 2. in 4. neveljaven, porabi v sklenitev pogodbe, ali pri tem sodeluje, v to zapelje, ali skuša zapeljati, zagreši se zelo dohodnega prestopka in se kaznuje z denarjem, ki znaša petino nominalne vrednosti papirjev, s katerimi se je pečalo, a mora znašati najmanj 50 gld.; v slučaju obrtniškega pečanja plače še denarna kazen, in sicer dve petini nominalnega zneska papirjev, ki so uzrok pogrešku najmanj pak 500 gld. Dolžni zapisi, s katerimi se ne sme trgovati, zapadejo.

§ 7. Prestopki proti postavi zastarajo v petih letih.

§ 8. Ta postava velja od dne, ko se objavi.

§ 9. Izvršbo postave te izročam Svojemu finančnemu ministru.

Tretja predložba glasi se:

§ 1. Urok, ki se je določil v § 2. postave dne 21. maja 1887. drž. zak. štev. 48, glede uvrstitve svobodnih okrajev Tržaškega in Reškega v obči avstr. ogr. carinski okrog na 31. dan meseca decembra 1889., premeni se in se izvrši definitivno uvrstenje omenjenih svobodnih okrajev dne 1. julija 1891.

§ 2. Izvršitev postave, ki velja od dne objavljenja, izročam Svojemu skupnemu ministerstvu.

Povod temu, da se pusti Trstu in Reki svoboda carine še do 1. julija 1891. je, kakor pravi vlada v svojem dokazovanju, ker se ne more prej sezidati potrebnih skladišč in shranišč. Do konca leta 1890 dovrše se sicer stavbe, a iz ozirov komercialnih in administrativnih se zadeva ne more konečno rešiti pred sredo poletja, ker je uprav takrat v prometu Tržaškem tako rekoč mrtva sezona, kar vsekako olajšuje tako nenavadno uredbo.

V današnji seji razpravljaj se je proračun ministerstva deželne brambe. Minister grof Welsersheimb odgovarjal je svojim predgovornikom premišljeno, ali relativno v istem duhu, kakor pred njim drugi ministri in vladni zastopniki o družih proračunih. Poslancu Türku, ki je menil, da je zbornica vsled samega servilizma tako pridno dovolila vojno postavu, pravi minister, da to ni prouzročilo hlapčevstva, temveč domoljubje visoke zbornice. Minister nam tudi razjasni marsikaj o važni novi uredbi gledé jednoletnikov. Postava le želi, da imajo jednoletniki, oziroma rezervni častniki priložnost, da se praktično in teoretično toliko izvezbajo, da se doseže realen namen.

Kar se tiče jezikovne razlike, se je stvar namenu primerno in povoljno uredila. Službeni jezik vojaški, kolikor ga zahtevajo vojne potrebe, mora vsakdo toliko umeti, a sicer pa uporabljajo oni, katerim ni nemščina materni jezik, lahko svoj jezik in častniki so zmerom tu, znajoči dotičen jezik. Kar se tiče učiteljev, pravi minister, uredi se tako, da se zmatrajo pripravnice jednake onim zavodom, ki dajo pravico prostovoljnemu jednoletnemu službovanju. (Dobro!) Potem takem si učitelji lahko volijo: da uporabljajo olajševanja, katera so že dosedaj uživali, ali pa vsprejmo jednoletno prostovoljstvo.

➤ Dalje v prilogi. ➤

V državnem zboru zahtevalo se je večkrat, da dovoli vlada, oziroma vojno in brambeno ministerstvo oskrbovanje in zalaganje vojaštva z raznimi stvarmi tudi manjšim obrtnikom in trgovcem, da se ne polnijo le veletržci žepov svojih.

Tudi o tem je minister nekaj povedal. Vojno oskrbnitvo, pravi grof Welsersheimb, oziralo se je v tej stvari tudi na male podjetnike, male obrtnike in trgovce. Del zaloge, prihranil se je izrecno tem ljudem. V brambovskem oddelku uredil je minister tako, da se oddaje založništvo od leta do leta na novo. A prepričan se je gospod, kakor trdi, da je jako težavno ustreči malim obrtnikom in trgovcem. Oni ne mogo tekmovati in poganjati se z družbami in to niti glede cene, niti glede kakovosti blaga, kar je mogoče, storilo bode tudi v tej stvari.

Oddelek 2. „deželna brainba“ se vsprejme.

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru 11. marca 1889.

(Dalje.)

Pa trpljenje šole slovenske s tem še ni pri kraju. Če se posreči spraviti kako pritožbo — nečem govoriti splošno, temveč hočem navesti dva slučaja — pritožbo spraviti čez meje provincije, kakim eventualnostim je še izpostavljena? V Trstu se je zbralo 1400 rodbinskih očetov in prosilo za slovensko ljudsko šolo. (Čujte! na desnici.) Čez leta je magistrat rešil to stvar tako, da naj otroci slovenski obiskujejo šole v okolici. Marsikateremu gospodu bode Trst toliko znan, da bode lahko pojmi, kaj se to pravi, če otroci morajo iz mesta hoditi v okolico v šolo. Stvar je po pritožbinem potu prišla pred Tržaško namestništvo in „kronjurist“ Tržaškega namestništva jo je pogodil, da prav za prav društvo „Edinost“ nema pravice prositi za slovensko šolo ali za šolo sploh. Temu mnenju pridružil se je ministerstvo in upravno sodišče. Reči moram, da kot pravnik se tudi s tem strinjam; zdi se mi prav v redu, da se je izjavilo ministerstvo, da društvo ni opravičeno, prositi za šolo. Mi vemo, od kavih pogojev je zavisna osnova take šole, toda zdi se mi čudno, da ministerstvo ni zaukazalo, da ima občina Tržaška osnovati šolo, ker je vendar imelo pred sabo dokazano voljo in prošujo 1400 slovenskih očetov. (Čujte! na desnici.) To je jednakopravnost Slovencev in tako je z zadevo, ki smo jo sprožili pred šestimi ali sedmimi leti v Trstu.

Šolo pri Sv. Jakobu, kjer se okrajnemu glavarju ni posrečilo ljudij omečiti, da bi preklicali peticijo, zadela je druga osoda. Deželni šolski svet je rešil 1888. leta prošnjo. Mej tem časom in mej odločitvijo ministerstva se je pa nekaj prigodilo. Deželni zbor je občino razdelil v dve občini in naučno ministerstvo je reklo: Na to prošnjo se ne more ozirati, kajti občina ni več ista. Da, kako je pa zvedelo naučno ministerstvo o tej delitvi? Delitev občin vendar ne spada v delokrog naučnega ministerstva! Deželni predsednik je povedal predsedniku deželnega šolskega sveta. (Poslanec dr. Rus: To je on sam!) Res, dobro ste jo pogodili! (Poslanec dr. Rus: To stoji v zakonu!) Torej deželni predsednik tičal je v predsedniku deželnega šolskega sveta (veselost) in ta je poročal ministerstvu.

Če moramo biti tako težavne boje, da si priborimo z zakonom zagotovljene pravice, ki nam gredo samo po sebi na podlagi ustave, tedaj se nam pač usiljuje prepričanje, da so zakoni le zato, da se rabijo proti nam.

Pa nikakor ne smem prezreti, predno preidem od šolskih zadev na druge stvari, kako postopajo šolski sveti, kadar gre za učitelje.

Vprašati moram, kako je moglo priti do tega, da deželni šolski svet tako postopa, kakor je v sledečih slučajih.

Ko je dne 30. oktobra 1887 v Ziljskeji Bistrici podružnica društva sv. Cirila in Metoda se osnovala, je učitelja Kasparja Vilčnika, katerega pri onem shodu ni bilo in tudi k imenovanemu društvu ni bil pristopil, na mah prestavil deželni šolski svet in „Freie Stimmen“ so pisale o tem:

„Učitelja iz našega kraja, ki ni skrival svojega slovenskega, narodnega mišljenja, ki se pa ni sicer nič zakrivil, hoteli so častiti gospodje ujeti v svoje mreže, pripraviti ga, da bi ne miroval, ter ga narediti za rovarja jim jednacega in narodnega ščuvanja.

Kako se je vedel dotični učitelj proti njim ni prišlo v javnost, pa predstavili so ga iz službenih

uzrokov v nemški kraj. Ta ukrep je ob enem svarilo za vse učitelje, ki bi imeli veselje udeleževati se tavih stvari. Šolska oblastva v tem oziru odločno postopajo in zaslužijo hvalo vse dežele.“

To se je pripetilo temu učitelju, Kašperju Vilčniku, o katerem se je mislilo, da ga hočejo ujeti v mreže svoje častiti gospodje, kateri pa ni ničesar zakrivil, kakor trdi ta v tem oziru pač zanesljiv glas. Ta učitelj ki razume materni jezik otrok, katere poučuje, moral je na mah po zimi z ženo in otroki preseliti se v nemški kraj.

Kaj stori deželni šolski svet, kadar gre za druge učitelje, kaj je storil tedaj — temu tudi ni dolgo — ko sta dva učitelja v Apačah na čelu druhali kmetskih fantov prišla, da razženo slovensko zborovanje v Apačah. Bila sta učitelja Kusternik in Staudacher.

Prišli so kričeč, razbijali so po vratih, zborovalci so se varovali le s tem, da so vrata zaprli.

Kaj je storil deželni šolski svet s tema učiteljema? Bila sta do tedaj le začasno nameščena, a sta se sedaj ravno ondu stalno namestila. (Čujte, čujte! na desnici. — Poslanec dr. Trojan: To je slovenenje!) Tako dobrodejno je delovanje šolskih oblastev gledé slovenskih šol v našem kraju!

Jednako je pa tudi v drugih ozirih. Dežela Štajerska je blagoslovljena z okrajnimi zastopi. Ti imajo po občinem določen delokrog; pred vsem imajo nadzorovati nad upravo občinskega premoženja, specialno imajo skrbeti tudi za ceste. Pa najdragocenejša in najvitalnejša njihova pravica je, da volijo 5 članov v okrajne šolske svete. Ker imajo ti sveti po devet članov imajo baš izvoljenci okrajnih zastopov v njih večino.

Leta 1883. volil se je v Ptui nemško-liberalni okrajni zastop, kateremu je potekla funkcijska doba v novembru 1886. leta. Toda še le 1887 bil je voljen novi okrajni zastop in je še le 1888. leta začel delovanje svoje. Minulo je torej mesto treh skoro pet let. In zakaj? Šlo je zato, da so vkup obdržé 1883. leta voljeni nemško-liberalni gospodje in kmetje, da bodo volili v okrajni šolski svet, kateremu poteče funkcijska doba 1887. leta. Ta namera se je tudi izvela. Se ve da se je to moralo nekako prikriti in stvar prevleči z navidezno zakonitostjo. Volitve novega okrajnega zastopa neso mogli dalje odlašati in ta vršila se je v juniji 1887, pa jako dolgo je trajalo, predno sta se potrdila načelnik in namestnik njegov. Posebno je ugajalo deželnemu šolskemu совету, da se je bila uročila neka pritožba proti izvršenju hišnih posestnikov mej veleposestnike. Deželno namestništvo je kot poslednja instanca pri pregledanju in potrjenji volilnega seznama a tout prix hotelo imeti hišne posestnike mej veleposestniki. Proti temu se je uročila pritožba pri upravnem sodišči, ki je našlo postopanje pomankljivo ter je vrnilo volilno zadevo, da se popravi. Pomankljivosti se pa neso popravile. Star okrajni zastop je pa po smrti in premeni domovanja bil zgubil že desetino članov svojih, funkcijska doba mu je že bila potekla, in konstituiranju novega stavile so se iste ovire, kakor ob volitvi. Stanje bilo je kritičneje, kakor poprej, pa vendar sta bila dne 13. junija 1888 potrjena načelnik in namestnik njegov. Opomnim pa, da smo nekaj dni poprej v zbornici interpelovali, če vlada ne misli temu nestrpuemu stanju narediti konca in omogočiti, da vsaj more začeti delovati, predno mu poteče funkcijska doba. Pri tem je dvojno jako zanimivo. Zanimivo je, da namestništvo vsekako hoče imeti hišne posestnike mej veleposestniki, če tudi je že upravno sodišče dvakrat nasprotno odločilo. Upravno sodišče nema eksekutive, torej se vladni organi imajo v prvej vrsti ravnati po njega pravnih načelih. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 20. marca.

Začela se je v državnem zboru debata o budgetu ministerstva bogočastja. Letos bode najbrž jako burna, kajti vodje nemških konservativcev hočejo porabiti to priliko, da prisilijo ministra Gauča, da pove, kako sodi o verskeji šoli. Slovanski poslanci se bodo pa gotovo krepko potegovali za narodne pravice v šoli. Ker tudi liberalci ne bodo vladi prizanašali, bodo Gauča napadali od vseh strani. Tedaj se bode zopet videlo, da s danjo vlado ni nikdo popolnoma zadovoljen.

Predvčeraj začele so se na Dunaji občinske volitve. Letos je volilna borba jako huda, kajti protise-

miti so postavili za vse okraje in razrede svoje kandidate. Radi bi židom izvili mestno gospodarstvo iz rok.

Vnanje države.

Srbski diplomatični agent Danić, naznanil je bolgarski vladi, da srbska vlada želi, da se začno zopet pogajanja o trgovskeji pogodbi. Morda se bodo sedaj dosegli ugodnejši uspehi, ker so se stvari v Belemgradu precej premenile. Poprej je tudi avstroogorski upliv precej oviral, da se ni sklenila ta pogodba, a ta upliv je sedaj odstranjen.

Car ruski baje namerava podariti črnogorskemu knezu Nkolaju nekaj tisoč Cumingovih pušk z municijo. Denar za to darilo se bode nabral mej člani cesarske rodbine. Puške bodo poslali v Črnogoro, kadar dobi tudi ruska vojska puške te sisteme.

Pomorskim ministrom francoskim imenovan je admiral Krantz. Bil je že pomorski minister v prvem Tirardovem in Floquetovem ministerstvu, tedaj že dobro pozna svoje posle. Rojen je bil dne 29. decembra 1821., ter je bil poveljnik že raznim oddelkom mornarice. Dobro pozna kolonijalne zadeve, ker je bil nekaj časa podtajnik za kolonije in pa provizorični guverner cochinchinski. Ž njim dobi ministerstvo izvrstno moč.

Ker so angleški liberalci zmagali v Londonskem okraji Kensington, je vlada jako poparjena. Liberalci se nadejajo, da zmagajo pri bodočih občnih volitvah in pridejo na krmilo. Morda bode še stari vodja liberalcev, Gladstone dočkal, da se uresniči njegove želje in ugodno reši irsko vprašanje.

Samojška konferenca snide se baje dne 1. aprila v Berlinu. Komisarji ameriški so že na potu. Američani bodo nekda zahtevali, da se Nemci odrečejo vsakeji prednosti na teh otocih. Osnuje naj se trdna domača vlada, kateri se bodo pa dodali za svetnike ameriški, angleški in nemški komisarji. Če Nemci ne bodo hoteli v to privoliti, bodo pa baje Zjedinjene države poskusile prilastiti si te otoke.

Dopisi.

Iz Velikih Lašč 16. marca. [Izv. dop.]

Kakor smo že naznanili, osnoval se je v Velikih Laščah „odbor za Levstikov spomenik“, ki si je stavil nalogo, pokojnemu Levstiku tekom tega leta napraviti v njegoveji rostnej vasi v Dol. Retji primeren spomenik. Odbor sestoji iz naslednjih gospodov: Niko Lenček, c. kr. notar — predsednik; Josip Hočevan star., posestnik — pcdpredsednik; Fran Ivanc, učitelj, in Josip Hočevan ml., posestnik — tajnika; Fran Gruden, zasebnik — blagajnik in D. Šufraj, c. kr. okrajni sodnik; Makso Lilek, c. kr. davčni pristav; Adolf Gaudia, gozdni nadzornik; Lovro Gergolj, župnik; Josip Pavčič, nadučitelj; Jak. Roglič, c. kr. kancelist; Doganac Ferdo, trgovski pomočnik; Matija Hočevan, c. kr. poštar in župan; Fran Grebenec, trgovec; Cvetko Velkovrh, notarski uradnik; Blaž Hudovernik, posestnik; Fran Jentez, kamnosek; Anton Debeljak in Anton Žužek, posestnika. Ker se rojstna hiša Levstikova že razpadu bliža, sklenil je odbor postaviti prosto stoječ spomenik tik vasi pri okrajni cesti Velike Lašče-Ribnica. Sredstev in pomoči nabiral bode odbor s pismi, katera bode razpošiljal znanim rodbinjem. Spomenik se bo slovesno razkril dne 11. avgusta t. l. — S slavnostjo združena bode tudi ljudska veselica in bo odbor povabil k udeležitvi vsa slovenska društva. — Odbora čaka obilo dela in truda — na Slovencih pa je, da se dostojno odzovejo njegovim pozivom za podporo. — c.

Iz Ljutomeru 17. marca. [Izvirni dopis.]

Brzjav je dne 14. t. m. na vse kraje naznanjal izid volitve za deželni zbor štajerski v mestni skupini Ptuj-Rogatec-Središče-Ljutomer-Ormož, vsled katere je dobil nemški kandidat g. Jožef Steyer, tržan in usnjar v Ljutomeru, 356, na drugi strani pa g. Ivan Kukovec, tržan in okrajni načelnik tukaj, 171 narodnih slovenskih glasov. Izmeji teh je oddanih v Ptui za prvega 225, za drugega 23 — v Rogatci za prvega 53, za drugega 3 — v Ormoži za prvega 43, za drugega 35 — v Središči za prvega noben glas, za drugega vseh 110 — in v Ljutomeru samem za prvega 35 nemških glasov. Nehote se bode mislilo povsod, da so vsi Ljutomerški volilci dali svoje glase nemškemu kandidatu in da v Ljutomeru ni zavednih Slovencev. Kolikor je znano, so se za to volitev delale priprave od nemške stranke že mnogo časa, njeni nemški kandidat g. Steyer se je vozil okrog in predstavljaj volilcem poudarjajoč svoje nemško mišljenje. Nasprotno narodna slovenska stranka ni postavila do zadnjega trenutka nobenega kandidata; ker se je pa narodni slovenski strani poudarjalo, da bi se morali narodnjaki slovenski povsod volitve udeležiti,

se je brez vsake agitacije zadnji trenotek reklo, naj slovenski volilci dajo svoje glasove g. Iv. Kukovcu. — Na dan volitve 14. t. m. je v Ljutomeru nagle smrti umrl g. Joh. Steyer, tržan, trgovec, načelnik ognjegascem in brat nemškemu kandidatu g. Jož. Steyer. Vsled tega je došlo jednemu izmed slovenskih tukajšnjih volilcev od g. Kukovca sledeče pismo: Glede na strašni udarec, ki je preteklo noč zadel familio Steyer, bi mi bilo neljubo, da bi se pomnožile bolečine taiste še po moji osobi; zameril bi mi to lahko vsak Ljutomerčan. Vsled tega želim, da gospodje volilci barem v Ljutomeru za me zdaj ne glasujejo. Drugim pa prepuščam ravnati po svojem prepričanju. Jaz vidim, da boče boljše za Ljutomer tudi v političnem oziru, da se ne pomnožuje in ne širi sovraštvo in napetost mej strankama, ampak da se kroti in tolaži. Prosim, blagovolite to naznani gosp. volilcem. Z najodličnejšim spoštovanjem Vam udani prijatelj Ivan Kukovec. V Ljutomeru 14. marca 1889. — Vsled tega se slovenski Ljutomerski volilci, ki jih je bilo zbranih 47, neso udeležili volitve misleč, da bodo ravno tako ravnali nemški volilci, tembolj ko je ležal njih tukajšnji vodja na mrtvaškem odru in bi njih glasovi ne bili odločilni pri volitvi. — Delegat slovenskih tukajšnjih volilcev je šel k volitvi, je bil celo poklican v volilno komisijo, ni glasoval, temveč je mesto tega prebral gori navedeno pismo g. Kukovca. —

Vsekako je čudno, da gosp. Steyer v Ljutomeru samem, kjer je bilo vseh volilcev 117 pri svojem uplivu in smelo rečemo pri pritisku od neke strani, ni dobil več kakor 35 glasov, to je še ne tretjine vseh tukajšnjih. Mogoče, da je to za Ljutomer neko posebno znamenje. —

Slavno uredništvo lista „Slovenski Narod“
v Ljubljani.

Z ozirom na §. 19 tiskovne postave prosim, da se v Vašem cenjenem listu k dopisu „Iz Belokrajine, 2. marca“, ki se nahaja v št. 54 „Slovenskega Naroda“ od 5. marca 1889 objavi naslednja Poprava:

V omenjenem dopisu izrazil je dopisnik trdno nado, da novosestavljene c. kr. okr. šol. svet „vse zakasnjeno nadomesti, napačno odstrani in z dobrim, naravnim in koristnim zamenja“. Ker uvidim v tem predbacivanje prejšnjemu okr. šol. svetu, kakor da ne bi bil spolnoval svojih dolžnosti, toraj zavračam to predbacivanje kot nevtemeljeno, ker je tudi prejšnji c. kr. okr. šol. svet svoja opravila v natančnem redu vodil in izvrševal. Tudi je neresnično, da ima okr. šol. svet „le slovenske učilnice“ in tudi opazka, da c. kr. okr. šol. svet „v nemškem jeziku uraduje“, ni popolnem umestna, ker se je prej mnogo slovensko uradovalo, kakor se še zdaj uraduje.

Črnomelj 11. marca 1889.

Gozani,
c. kr. okr. glavar kot predsednik
c. kr. okr. šol. sveta.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Ponedeljsko številko našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnništvo zaradi domače stvari „Slovanski Svet“ in „Obrtnik“ pred deželnim sodiščem Ljubljanskim, v kateri smo popisavali apelno obravnavo in objavili razsodbo, po kateri so bili obsojeni gg. Podgornik, Hribar in Pajk na 30, 20 in 20, vkupe na 70 gld. Proti zaplenbi uložili bodemo ugovor. Denašnja številka ima dve strani priloge.

— (Presvetli cesar) podaril je uprav-nemu odboru tukajšnjega Elizabetišča za zgradbo nove bolnice 1000 gld.

— (V Križevcih) umrl je preteklo soboto po kratki bolezni vsled unetja trebušne mrene, vladika Ilija Hranilović v 41. letu dobe svoje. Pokojni Hranilović, rodem Žumberčan, bil je izmed najodličnejših rodoljubov hrvatskih in izredno priljubljen. Škofovsko stolico zavzemal je jedva 5 let, ker je že s 36 leti škof postal. Čitateljem našim je njegovo ime izvestno še v spominu izja jesenskih Belovarskih manevrov. Takrat je pokojni Hranilović vkupe s Senjskim škofom Posilovićem po znamenagovoru cesarjevem na vladiko Strossmayerja, ostavil Belovar. Njegova prerana smrt je velik udarec za bratski narod hrvatski. Blag in trajen mu bodi spomin!

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) je volil te dni umrli kurat s Slapa na Vipavskem,

Matej Koder, 10 forintov. Čast njegovemu spominu!

— (Za „Sokolski dom“ poslal je gospod Jurij Krjašovec, c. kr. okrajni sodnik v Špitalu na Koroškem, 5 gld. Srčna hvala blagemu rodoljubu, čegar srce je vneto za vsak narodni napredek.

— („Slovenskega Pravnika“) izšla je 3. številka. Vsebino priobčimo jutri.

— (Graška „Tagespost“) ima v večer nem listu z dne 16. t. m. dopis iz Ljubljane o glavni skupčini tukajšnje moške skupine nemškega šulferajna dne 15. t. m. Iz tega dopisa posnamemo da je pri tej priliki neki šulferajnski ud, katerega pa dopis ne imenuje, opomnil, da uradna „Laibacher Zeitung“ z dne 15. t. m. v svoji polemiki z državnim poslancem dr. Mengerjem trdi, da je Ljubljanska šulferajnska šola ustanovljena večinoma iz slovenskih novcev in da se ta šola tudi večinoma s slovenskimi novci uzdržuje, da pa on mej šulferajnskim dohodki pogreša teh slovenskih novcev. Na to opazko odgovoril mu je blagajnik Uhl na splošno veselost, da se nahaja mej darili tudi jeden goldinar „slovenskega prijatelja prosvete“, katerega je baje „Laibacher Zeitung“ v mislih imela. Tako dopisnik Tagesposte. Mi se prav nič ne čudimo nevednosti tega „šulferajnskega uda, in blagajnika Uhla, ki sta bržkone sama darovala ta goldinar pod imenom „slovenskega prijatelja prosvete“, da bi potem mogla smešiti „Laibacher Zeitung“. Kako hočeta reveža, ki morebiti nemata niti vinarja v kranjski hranilnici, vedeti, da so prihajali in še prihajajo oni novci, s katerimi je ustanovila kranjska hranilnica Ljubljansko šulferajnsko šolo in s katerimi to šolo, kakor dopisnik „Tagesposte“ sam priznava, sedaj tako „munificentno“ podpira, da jej je votovala skupščina dne 15. t. m. zahvalo z ustajanjem s sedežev, skoro izključno iz žuljev slovenskih kmetov in poslov! Saj je pred kratkim dokazala neka kazenska obravnava, katera je našim čitateljem gotovo še v živem spominu, da niti ravnateljstvo kranjske hranilnice ne ve, kako in kaj se godi pri tem zavodu! Kako bi pa ta šulferajnski ud in šulferajnski blagajnik Uhl vedela od kod da prihajajo hranilnični novci!

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo predstavljala se je burka „Vrban Debeluhar“, ali „Na Dunaj po nevesto!“, katero je po nemškem izvirniku za slovenski oder priredil gospod V. Lapajne. Če omenimo, da je ta burka prevod Kotzebue-ove znane igre „Der Pächter Feldkümmel“, nam bodo pritrjevali vsi čitatelji, ki so kedaj rečeni proizvod brali, da je ta igra zastarela in da ne prija današnjemu ukusu. No, burka je burka in glavni smoter jej je smeh. Tega pa je bilo veliko, kajti g. prelagatelj in igralci skrbeli so vsestransko za poslušalcev zabavo in veselost. V tem oziru se je burka „Vrban Debeluhar“ dobro obnesla, vendar pa mislimo, da bi se lahko dobilo boljšega blaga in da bi pri izboru gledaliških iger morali biti nekoliko bolj koščljivi. Predstavljala se je burka jako dobro, naslovno ulogo igral je g. Borštnek z veliko komiko, tudi ostalo igralno osobje nam je uga-jalo. Gledališče bilo je polno.

— (Slovensko gledališče.) Na korist igralki gđ. Gostičevi in igralcu Kocelju vršila se je včeraj repriza igrokaza „Mesto in Vas“, ki sta ga po Charlotti Birch-Pfeifferjevi poslovenila gg. Ig. Borštnek in Jesenko. Predstava bila je jako dobra, še bolj uglasjena, nego prvokrat, tudi prizor s poročniki bil je boljši. Včerajšnja predstava bila bi vredna obširneje ocene, a prostor nam tega ne dopušča. Zato konstatujemo samo to, da je bilo gledališče polno, da je bilo mnogo ploska in priznanja ter da je gospodičina Gostičeva dobila dva krasna šopka in lepo darilo. Pogrešali smo pa, da občinstvo beneficijantov ni pozdravljalo takoj pri nastopu.

— (Sokolov jour fixe) preteklo soboto bil je jako dobro obiskan in zelo živahen. Gospoda reditelja dr. Dereani in F. Zupančič rešila sta svoji nalogi na splošno zadovoljnost. Vojaška godba svirala je kaj marljivo in mnogo narodnih skladb, katere je morala vsled burnega priznavanja ponavljati. Šaljiva prizora vzbujala sta mnogo veselosti, posebno pa je ugajal g. Perdan s svojimi dobro osoljenimi kupleti. Pevske točke izvajal je četverospjev (dr. Hudnik, Žebre, Štamcar, Dečman) na splošno pohvalo. Bilo je tudi več napitnic, izmed katerih je bila z naudušenjem vsprejeta ona na slovenskega mecena g. J. Gorupa in g. Pro-

senca napitnica na državnega poslanca dr. Ferjančiča. Reditelja prihodnjemu „Sokolskemu večeru“ dne 6. aprila sta gg. dr. Hudnik in Vrban Zupanec.

— („Godec“) poleg narodne pravljice o „vrbskem jezeru“ zove so najnovejši pesniški proizvod g. Antona Funtka. Delo to, obsezaajoče ravno 100 strani v obliki slovenskega „Zlatoroga“, prišlo je ravnokar izpod tiska, a je še v knjigovoznici.

— (Razstava slike.) Izreden užitek čaka oni Ljubljanskih prebivalcev, ki ljubijo umetnost. Češki slikar A. Chitussi, ki je dobro znan po reprodukcijah slik v ilustrovanih listih skoro vseh evropskih narodov razstavil bode namreč o velikonočnih praznikih v Ljubljani najnovejše svoje delo, velikansko sliko: pogled na prago. — Ker je zaradi velikih stroškov malokomu mogoče ogledati si čarokrasno prvostolnico češkega naroda ob bregovih srebrnopene Vltave, bode gotovo vsacega veselilo videti sliko njeno, posneto po naravi; zato že danes opozarjamo na njeno razstavo. — Gospod A. Chitussi razstavil bode to svojo sliko v vseh glavnih mestih slovanskih.

— (Naš rojak g. nadporočnik Fridolin Kaučič) priobčil je v podlistku sobotne „Agramer Zeitung“ jako mično pisan životopis „Pater Aquinus Ramuta, Soldat und Mönch.“

— (Ribiško društvo kranjsko) imelo je v nedeljo svoj občni zbor, pri katerem so bili v novi odbor voljeni gg.: Franke Ivan, Gallé Viktor, dr. Kapler Jožef, Karinger Karl, Lassnik Peter, Regor-shek M., Schanta Jožef, dr. Vok Franz, Wallner Julij, baron Wurzbach Alfons, Kovač Ivan. Obširneje izvestje o zborovanji priobčimo v jedni prihodnjih številk.

— („Učiteljski Tovariš“) ima v 6. šte. nastopno vsebino: O rabi učnih knjig. — Domača vzgoja. Piše Jakob Dimnik. — Svitoslav i Danica. — Kako naj učitelj poučuje, da doseže pazljivost in dobro disciplino. Iz češčine preložil Radoslav Knaflič. — Dvanajst učiteljskih lastnostij. Spisal Jakob Dimnik. — Iz šole za šolo. Rodovina. — Književnost. — Dopisi. Premene pri učiteljstvu.

— (Iz Dvora na Dolenjskem) piše se nam, da ni res, da bi bili tamošnji tovarniški delavci odpuščeni in da so se žandarmi tjakaj poslali. Dela se naprej, kakor se je doslej. — Mi smo dotično vest dobili od jako zanesljivega dopisnika, poslednji pa jo je čul iz ust jako odličnega gospoda v Novem Mestu, ki je o tem v gostilni pripovedoval in povedal celo dan, kdaj se v Dvor odpošljejo žandarmi. V interesu mnogih delavskih obitelji nam je prav ljubo, da se vest ni obistinila; na drugi strani bi pa vender želeli, da bi dotični odličnjak v svojih gostilniških pogovorih bil malo previdnejši.

— (Iz Trsta) 17. t. m. Dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer prišel je Jakob Dodič, sprevodnik južne železnice, bivajoč v Ljubljani, ko je na postaji Nabrežina čez železniški tir stopal pod železniški stroj šte. 956 in bil tako poškodovan, da je precej dušo izdihnil.

— (Zaradi bolezni „parotitis“ nemški „Mumps“, zaprli so ljudski šoli pri sv. Lenartu in na Humu v Ormoškem okraji.

— (Gluhonemih,) za šolo godnih otrok je na Kranjskem po najnovejšem štetju 128, slepih otrok pa 25.

— (Prepovedana semnja.) Zaradi osepnice prepovedan je semenj, ki bi bil imel biti dne 26. t. m. v Dolu pri Litiji, in oni, ki bi bil imel biti dne 1. aprila v Litiji.

— (Cirkus Richterjev,) ki je poslednjih 10 let pohodil skoro vsa mesta evropska, ter sedaj daje predstave v Karlovcu, kjer se je posebno priljubil, bode začetkom aprila odprl svoje predstave na Cesarja Josipa trgu v cirkusu, katerega je zgradil tukajšnji tesarski mojster Pust. Ravnateljstvo razpolaga z umetniki in umetnicami prve vrste in različnih narodov v znatnem številu, s konji izučeni po znanem izučevalci konj.

— (Pri okrajnem sodišči v Vel. Lašičah) razpisano je mesto pristava v IX. razredu. Prošnje do 1. aprila t. l.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 18. marca. Baklade udeležila se pevska društva in 300 meščanov. Pred konakom, na čegar balkonu sta stala oba

kralja z regenti in ministri, pela se je kraljevska himna mej burnimi žvioklici. Župan kralja Aleksandra nagovoril, na kar je Milan odgovarjal in rotli narod, naj svojo ljubezen do Aleksandra kaže s tem, da spoštuje novo pravno stanje.

Tours 18. marca. Pri banketu izjavil Boulanger, da je laž, da bi on hrepenel po diktaturi in bil zaveznik monarhičnih strank. Narodne stranke glavni smoter je ta: da se okrepi republika, zopet ustanovi avtoriteta in zjamči svoboda. Narodna stranka neče parlamentarne republike, ona neče nič drugega, nego da po neposrednem povpraševanju narod potrdi (sankecionuje) republiko, ki bode Francoski dala močno vlado, varovala slabo in individualno svobodo, pred vsem pa spoštovala svobodo vesti.

Dunaj 19. marca. „Presse“ javlja, da pojde cesarica, ker se je pojavila prejšnja bolezen, na zdravnikov nujni nasvet in vsled želje cesarjeve v spremstvu nadvojvodinje Valerie v kratkem na tri tedne v Wiesbaden, kjer sedaj biva profesor Metzger.

Dunaj 19. marca. „Vaterland“ objavlja poziv k udeležbi pri drugem občnem zboru katolikov avstrijskih, ki bode od dne 29. apr. do 2. maja na Dunaji.

Praga 19. marca. Osočni vlak, ki se je zvečer odpeljal po Fran Josipovi železnici, skočil je pred postajo Cercan-Pišely, ker se je zlomilo jedno kolo, s tiru. Štirje potovalci mrtvi, 7 ranjenih. Izmej vlačnega osobja nihče poškodovan. Odposlal se je pomožni vlak od Dunajskega kurirnega vlaka, da so se potovalci prekrkali. — V ponesrečenem vlaku bil je tudi mladočeški poslanec Herold, kateremu se pa k sreči ni nič zgodilo.

Budimpešta 19. marca. Srbski kralj Milan semkaj dospel in bil na kolodvoru simpatično pozdravljen. Cesar vsprejme ga danes v avdienci in prisustoval bode dvornemu obedu.

Dunaj 20. marca. Kralj Milan, kateri je včeraj v Budimpešti vsprejel pol ure trajajoč protibisk cesarjev in se udeležil dvornega obeda, dospel zjutraj na Dunaj. Na kolodvoru vsprejel ga je poslanik Petronjevič. — „Fremdenblatt“ javlja se iz Beleggrada: Kralj Aleksander poslal je kraljici Nataliji pismo, prosi jo, naj se ne vrne na Srbsko. Prihod njen otežkočil bi mu njegov položaj in mu onemogočil, obiskati jo v inozemstvu.

Razne vesti.

* (Najmlajše mesto.) Severno-ameriška država (republika) Michigan sezidala je novo mesto in mu dala ime „Gladstone“. Pred 15 meseci pričeli so se le graditi prvo hišo, sedaj pa broji mlado mesto že 2000 prebivalcev, ima vrsto krasnih električno razsvetljenih ulic, kojih tla so prepletena s cedrovim lesom, postajo ognjegašev, mestno hišo, 5 cerkev, 3 šole, dve banki, 6 tovarn, jeden časopis in 50 prodajalnic.

* (Smrtna obsodba.) Iz Linca se 14. t. m. javlja: Pravda proti Josipu Steigerju, ki je bišnega posestnika in krčmarja Ferdinanda Pfaffela 29. decembra m. l. umoril in oropal, bila je danes zaključena. Radovednega občinstva se je pri obravnavi kar trlo. Zločinec je svojo krivdo priznal, a tudi pripomnil, da je nameraval Pfaffela le okraati, ne pa usmrtiti. Ker se mu je mož branil, pobil ga je na tla, ga tolkel s kamnom in ko je pal v nezavest, mu je prerezal z ostro brušenim nožem še vrat. Zatoženec, ki je sedaj 27 let star, preživel je od 16 leta ves čas skoro le radi tatvine v ječi. Ob osmih zvečer objavil je načelnik porotnikov, da so porotniki zločejca jednoglasno proglasili krivim roparskega umora in tatvine. Sodišče obsodilo je potem Steigerja v smrt na vislicah.

* (Smrtna obsodba.) Iz Korneuburga se brzojavlja 16. m.: Fran Holner, ki je umoril žandarja Weiningerja, bil je pred porotnim sodiščem obsojen v smrt na vešilih.

* (Razstrelba.) V Pittsburgu v Severni Ameriki nastala je 14. t. m. v tovarni za izdelovanje kotlov strašna razstrelba. Deset delavcev je mrtvih, dvanaest pa teško ranjenih. Poslopje se je popolnem razrušilo.

* (Samoumor milijonarja.) Iz Milana se poroča: Pri nas vzbuja občno pozornost tajnstveni samoumor belgijskega milijonarja, kateri je že več let prebival v svoji prekrasni vili v bližnjem lombardskem mestecu Crescenzagu. Ta bogatin, ime nom Bargnisson, ustrelil se je namreč s samokresom v sence na železnični progi mej Napoljem in Potenco. Primrtveci našli so veliko denarja in

pisma, po katerih se spozna osoba nesrečnega gosпода. Sploh je pa vse milijonarjevo življenje prepreženo z nekim tajnim mrakom. V Belgiji bil je lastnik mnogih steklarn, a ostavil je baje povodom delavskih izgrediv svojo domovino ter se naselil v Crescenzagu, ker je živel kakor kak samotar. Oblastva prav skrbno zasledujejo pravi povod samoumora, katerega kriva je neka ženska.

Signuren zdravilen uspeh. Vsem, kateri trpé vsled zaprtja ali slabega prebavljenja, napenjanja, tiščanja v prsih, glavobolja, pomanjkanja slastij do jedij in drugih slabosti, pomaga gotovo pristni „Moll-ov Seidlitz-prasek“ Škatljica 1 gld. Vsak dan ga razpošilja po poštne povzetki A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 7 (55-3)

— (Zasledeni ponarejalci ustne vode.) Bilo je že omenjeno, da v obče po vsem civilizovanem svetu tako priljubljeno in razširjeno Anatherin ustno vodo zobozdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji zlasti na Ogerskem v veliki meri ponarejajo in kvarijo. Ko je izdelovatelj v Budimpešti osnoval generalno zastopstvo za Ogersko, zmatral je načelnik generalnega zastopstva za dolžnost svojo, nastopiti večje potovanje po Ogerskeji, da jedenkrat naredi konec tem sleparijam. Uspeh tega potovanja je bil čudovit. Do sedaj je dal v 9 krajih na 10 mestih kacic 130 steklenic ponarejene Anatherin ustne vode konfiskovati in proti ponarejalcem začeti sodne korake. To stane sicer precej denarja, toda izdelovatelj hotel je jedenkrat prav korenito potrebiti, ker bi dober glas te že 40 let preskušene vode utegnil trpeti zaradi nespretnih ponarejanj dobičakalnih ljudi. Da se ponarejalec delo oteži in koristi velicemu občinstvu, sklenil je izdelovatelj, steklenice povekšati za polovico prejšnje količine. Izdelovatelj rad to žrtvuje z nado, da se bode občinstvo v bodoče bolj varovalo pred pokvarjenimi, ponarejenimi in družini ničvrednimi in nekoristnimi sredstvi. Cena Anatherinovej ustnej vodi dr. J. G. Poppa je po velikosti steklenice 50 kr. do gld. 1.— in gld. 1.40. Zahtevaj le dr. Poppa-Anatherin ustno vodo, ker te sicer lahko prevarijo. To ustno vodo ima dvorni zobozdravnik dr. J. G. Popp na Dunaji, kjer naj se pismeno naroči, in vse lekarne, droguerije in parfumerije. (617-13)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrto leta gld. 1.15.

Javna zahvala.

V akademichnem letu 1888/89. so „Podpiralni zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradci“ blagovolili dalje darovati:

Slavna posojilnica v Celji zopet	50 gld.
„ kmetska posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani	10 „
Gosp. Fr. Ksav. Souvan, veletržec itd. v Ljubljani	10 „
„ Fran Centrih, župnik v St. Petru pri Velikovi	5 „
„ Jak. Rad. Hočevan, veletržec itd. v Velikovi	5 „
„ dr. Benjamin Ipavice, zdravnik v Gradci	5 „
„ Janko Kersnik, c. kr. notar in deželni poslanec na Brdu	5 „
„ J. Peitler, kaplan pri sv. Lovrenci na kor. žel.	5 „
„ Rajko Perušek, c. kr. gimnazijski profesor v Novem mestu	5 „
„ Ivan Sirmik, kanonik v Velikovi	5 „
„ Luka Svetec, c. kr. notar in deželni poslanec v Litiji	5 „
„ Makso Veršec, tajnik posojilnice v Celji	5 „
„ dr. Fr. Žižek, zdravnik v Gradci	5 „

Za vse te velikodušne darove izreka opravični odbor „Podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradci“ plemenitim dariteljem v imenu revnih in podpore vrednih slovenskih vseučiliščnikov najtoplejšo svojo zahvalo in prosi uljudno daljnih daril.

V Gradci, dne 16. sušca 1889.

Bogomil Krek,
stud. iur.,
tajnik.

Dr. Gregor Krek,
vseuč. profesor,
predsednik in blagajnik.

Loterijske srečke 16. marca.

Na Dunaji:	53,	14,	85,	67,	88.
V Gradci:	66,	20,	85,	21,	52.

Tuji:

15. marca.

Pri **Malič**: Berens iz Hamburga. — Jby iz Linca. — Königsberg iz Zagreba. — Rumpel, Stern, Lehman, Königsfeld in Friedrich iz Dunaja. — Elsbacher iz Laškega trga. — Pollak iz Prage.
Pri **Slonu**: Murzik iz Bleda. — Pentlar iz Dunaja. — Teusochl iz Diosgyora. — Fritsch iz Prage. — Stigl-leitner iz Celovca. — Guton s Francoskega. — Kornitzer iz Reke. — Nancy, Rcsanis, Löwith iz Dunaja. — Gislcr iz Velike Kanize. — Trojan iz Gradca.

Umrlj so v Ljubljani:

16. marca: Fran Bitenc, delavčev sin, 4 dni star, sv. Petra cesta št. 69, za božjastjo. — Matija Zöhrer, bivši uradnik, 61 let, Ulice na Grad št. 12, za jetiko. — Lucija Dražil, tkalčeva žena, 61 let, Ulice na Grad št. 6, za prsno vodenico.
16. marca: Alojzija Not, zidarjeva hči, 10½ mes. stara, sv. Petra cesta št. 4, za vodenico v glavi.
18. marca: Jovana Končan, delavka, 18 let, Hradeckega vas št. 4, za jetiko. — Marija Jankovič, posestnikova hči, 4 leta, Črna vas št. 34 za katarom v črevih. — Marija Keršič, gostija, 73 let, Illova št. 35, za oslabljenjem. — Anton Tekavec, ključarski pomočnik, 28 let, sv. Petra cesta št. 64, za jetiko.

V deželnej bolnici:

15. marca: Anton Lipovšek, konduktarjev sin, 2½ leta star, za sušico.
16. marca: Angela Zalokar, delavčeva hči, 8 mesecev stara, za jetiko.

Tržne cene v Ljubljani

dne 20. marca t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	83	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	450	Surovo maslo, „	80
Ječmen, „	416	Jajce, jedno :	2
Oves, „	267	Mleko, liter	7
Ajda, „	467	Goveje meso, kgr.	54
Proso, „	433	Telečje „	52
Koruza, „	483	Svinjsko „	60
Krompir, „	232	Koštrunovo „	36
Leča, „	12	Pišanec.	55
Grah, „	13	Golob „	18
Fižol, „	11	Seno, 100 kilo	250
Maslo, kgr.	94	Slama, „	232
Mast, „	70	Drva trda, 4 □ metr.	670
Špeh frišen „	56	„ mehka, 4 „	445

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
18. marca	7. zjutraj	739.0 mm.	—6.4° C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	736.3 mm.	5.4° C	sl. szh.	jas.	
	9. zvečer	735.2 mm.	1.2° C	sl. zah.	jas.	
19. marca	7. zjutraj	733.4 mm.	—0.8° C	sl. zah.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	732.5 mm.	8.0° C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	731.0 mm.	5.8° C	sl. zah.	obi.	

Srednja temperatura 0.1° in 4.3°, za 3.4° pod in 0.7° nad normalom.

Dunajska borza

dne 20. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	83.30	83.45
Srebrna renta	84	83.95
Zlata renta	111.25	111.50
5% marčna renta	99.35	99.55
Akcije narodne banke	895	895
Kreditne akcije	302.75	304
London	121.95	121.70
Srebro	—	—
Napol.	3.62½	9.61
C. kr. cekini	5.70	5.70
Nemške marke	59.50	59.45
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	140 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 „	183 „
Ogerska zlata renta 4%	—	101 „ 75
Ogerska papirna renta 5%	—	94 „ 55
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	104 „ 75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	125 „ 50
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	—	121 „ 50
Kreditne srečke	100 gld.	187 „ 25
Rudolfove srečke	10 „	22 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „	125 „ 25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	—	235 „ 50

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja o boleznih in smrti naše nepozabljive matere, gospe

LUCIJE DRAŽIL

za podarjene krasne vence, za ginjaivo petje sl. društvu „Slavec“, kakor za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku, izrekamo svojo priščno zahvalo.

V Ljubljani, dne 19. marca 1889.

(212) **Žalujoči ostali.**

Logar,

oženjen, izpitan, z dobrimi spričevali, dober strelec, se takoj vsprejme.

Lastnoročno pisane ponudbe s prepisi spričeval naj se pošljejo grašični Gornje Oroslavlje, pošta Zabok na Hrvaškem. — Plača po sporazumljenji v denarji in prirodninah. (213-1)

Na najnovejši in najboljši način
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombo-
vanja in vse zobne operacije, — odstranjuje
zobne bolečine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje.

V najem dadó se njive
gospoda Josipa Hočevanja na Ljublan-
skem polji v obsegu 8 oral 579 □ sežnjev.
Kaj več pove (190-3)
Ivan Pirnat
v Kolodvorskih ulicah št. 24, I. nadstr.

Dobro doma kuhano slivovko

prodaja po 48 gld. hektoliter

F. Prijatelj, (194—3)

župan v Tržišču, pošta Mokronog, na Dolenjskem.

Rabljive zbirke

novejših in starejših knjig, bakro-
rezov in novejših muzikalij
se kupijo. (203—2)

Ponudbe upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

BLAGAJNE

rabljene in nove po ceni samo pri **S. BERGER-ju**,
Dunaj, Graben, Bräunerstrasse 10. (58—14)

L. Luserjev obliž (flašter) za turiste.

Gotovo in hitro uplivačee sredstvo
proti kurjim ocesom, žuljem, tako ime-
novani trdeji koži na podplatih in petah
proti bradovicam in vsem drugim trdim
izraslom kože. — Uspeh zagarantiran. —
Cena skatljici 60 kr. a. v.

Glavna razpošiljalnica:
L. Schwenk-ova lekarna
v Meidlingu pri Dunaji.

Pristnega imajo v Ljubljani J. Swo-
boda, U. pl. Trnkoczy; v Rudolfovem D. Rizolli;
v Kamniku J. Močnik; v Celovcu A. Egger, W.
Thurnwald, P. Birnbacher; v Brezjah A. Aichinger;
v Trgu na Koroškem C. Menner; v Beljaku F.
Scholz, Dr. E. Kumpf; v Wolfsbergu A. Huth;
v Gorici G. B. Pontoni; v Kranju K. Šavnik.

Ta obliž dobiva se le v jedne velikosti
po 60 kr.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno
znamko in podpis, ki je tu zraven; tedaj naj se pazi
in odločno zahteva: „L. Luserjev obliž (flašter)
za turiste“.

Prodaja žlahtnih sadnih drevesc.

Oskrbništvo graščine Slap pri Vi-
pavi prodaja mnogovrstnih, še po bivši tukajšnji
vinarski in sadjarski deželni šoli odgojenih (195—3)

žlahtnih drevesc,

kakor: jablan, hrušk, marele, breskev,
črešnje i. dr. — Cena komadu je 30—45 kr.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

To doseže le **I. Bendiksa** iz Št. Valen-
tina (56—9)

c. kr. privilegovana nepremočljiva hranilna mast za usnje,

potrjena s stotinami spričeval (cene: cela skatlja 1 gld.,
1/2 skatlje 50 kr., 1/4 skatlje 25 kr., 1/8 skatlje 12 1/2 kr.);
potem za likanje usnja **ravnokar patentovana**

hranilna tinktura za usnje,

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje,
marveč bolj oljnat likalno črnilo, katero je preskusilo
c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme
rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr.,
1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. —
Razprodajalec rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih mo-
narhije; v Ljubljani pri gg. **Schusnig-u & Weber-ju**
in **A. Krisper-ju**. — Svarimo pred ponarejanji! —
Prosi se za ponudbe v razprodajanje, kjer se ni založb.

Zobozdravnik Schweiger

(178—4) stanuje

hotel „Stadt Wien“, II. nadstropje šte. 23.

Ordinira od 1/2 10. do 1/2 1. zjutraj in od
2. do 5. ure popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 1/2 10. do 1. ure.

Išče se

prodajalec ali prodajalka

za trgovino z mešaniam (večinoma manufak-
turnim) blagom na deželi.

Ponudbe s spričevali sposobnosti in vedenja vspre-
jema iz uljudnosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (19—3)

Semena.

Velikansko peso, nemško in
domačo deteljo, raznovrstne
trave in sočivja

prodaja po najnižji ceni in zanesljivo kaljive

PETER LASSNIK

v Ljubljani.

Poštna naročila se proti poštneemu povzetju
hitro razpošiljajo. (181—3)

Razpošiljava

1889. leta sveže napolnene kraljevske slatine

v Kostrivnici pri Rogatci
se je pričela.

Naročnine naj se pošiljajo na

(210—1) Slatinsko ravnateljstvo.

Dobiva se v Ljubljani pri gospodih:
Ivanu Luckmann-u, **Ivanu Perdan-u**, **Ivanu**
Klauser-ju, **H. L. Wencel-u** in v vseh boljših
specerijskih in delikatesnih prodajalnicah.

DR. VALENTINA ZARNIKA

ZBRANI SPISI.

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! —
Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slo-
venskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res
krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zar-
nikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena
knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „NARODNI
TISKARNI“ v Ljubljani.

V vseh trafikah.

(96—5)

NAJBOLJŠI

PAPIR ZA CIGARETE

JE PRISTNI

LE HOUBLON

FRANCOSK FABRIKAT

CAWLEY-a & HENRY-a v PARIZU.

! PRED PONAREJANJEM SE SVARI!

40 letni renommée!

Profesorji c. kr. klinike na Dunaji, profesor Drasche,
profesor Schnitzler, pok. profesor Oppolzer, kakor tudi
več drugih slovečih zdravnikov zapazujejo in priporočajo
le pristno in svetovno slavno c. kr. dvornega zobozdravnika

Dr. POPP-a Anatherin ustno vodo

za vsakdanjo porabo, ker je boljša, nego vsaka druga zobna voda, kot pre-
servativno sredstvo proti vsem zobnim in ustnim boleznim, priznana voda za
grgranje pri kroničnih vratnih boleznih in neobhodno potrebna pri rabi mine-
ralnih vod, katera, če se hkratu rabi z

Dr. POPP-a zobnim praškom ali zobno pasto,

obrani vedno zdravo in lepe zobe.

Pri neprestani rabi dr. Popp-ovih zobnih sredstev se pre-
preči in odstrani rast drobnih gliv, za katere je ustna
votlina tako ugodna tla, katere se lotijo zob, da začne gniti.

Dr. Popp-a zobna plomba je najboljša, z njo si vsak sam
lahko zamaši votle zobe.

Dr. Popp-a zeljiščeno milo proti spuščanjem vsake vrste in po-
sebno priporočljivo za kopelji.

Cena: Anatherin ustna voda v dvojno povečanih steklenicah po 50 kr.,
gld. 1.— in gld. 1.40. — Anatherin zobna pasta v puščicah po gld. 1.22.
— Aromatična zobna pasta à 35 kr. — Zobni prašek v skatljicah po
63 kr. — Zobna plomba v etuji gld. 1.—. — Zeljiščeno milo à 30 kr.

Pred kupovanjem ponarejene Anatherin ustne vode, ki je
po analizi le iz kislin napravljen preparat, s katerim se zobje
prezgodaj uničuje, se izrecno svari. (615—26)

Dr. J. G. POPP, Wien, I., Bognergasse Nr. 2.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, V. Mayr, U. pl. Trnkoczy, E. Bir-
schitz, G. Piccoli, dalje pri trgovcih C. Karinger, Vaso Petričič, Edvard Mahr,
Peter Lassnik, bratje Krisper; v Postojni: Fr. Baccarich, lekar; na Krškem:
F. Böhmches, lekar; R. Engelsberger, trgovina z galanterijskim blagom; v Idriji:
J. Wario, lekar; v Kranju: K. Šavnik, lekar; Martin Pettan, trgovec; v Škofji
Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; v Ajdovščini: M. Guglielmo,
lekar; v Litiji: J. Beneš, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Radovljici:
A. Rohlek, lekar; v Novem mestu: F. Haika, D. Rizoli, lekarja; A. Gustin,
trgovina z galanterijskim blagom; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Trebnju:
J. Ruprecht, lekar; v Ormožu: J. Blažek, lekar; v Vipavi: A. Leban, lekar.

J. DELLERJEVA

Jedino razprodajo za Kranjsko ima
Ivan Lininger
v Ljubljani, Rimska cesta št. 9.

RADGONSKA

Najboljša

mizna in osveževalna pijača.

Preskušeno zdravilo

za katar sapnih organov, protin, revmati-
zem, želodčne in mehurne bolezni.

NAJČISTEJA ALKALIČNA

Se ne sme zamenjati z
Radenjsko kislino.

KISLINA.